

Географічне вивчення аспектів соціального захисту полягає у виявленні та аналізі чинників, що визначають просторовий розподіл соціальних виплат в межах досліджуваної території.

Аналіз системи соціального захисту території передбачає реалізацію таких етапів:

- 1) виявлення й аналіз чинників, що визначають розподіл верств населення, які потрапляють під систему соціального захисту;
- 2) геодемографічний аналіз території;
- 3) проведення соціологічного дослідження (з урахуванням територіальної прив'язки) в межах досліджуваної території (окремо – інтерв'ювання верств населення, що потрапляють під систему соціального захисту), аналіз результатів дослідження;
- 4) аналіз динаміки розвитку соціального захисту в межах досліджуваної території;
- 5) просторовий розподіл показників соціального захисту в межах досліджуваної території;
- 6) просторовий і часовий аналіз розподілу соціальних виплат;
- 7) зонування території за рівнем розвитку соціального захисту.

К.І. Ковальова

Херсонський державний університет,

Katerynakovalova77@gmail.com

МЕТОД ПРОЕКТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПРИРОДОЗНАВСТВА В 5-МУ КЛАСІ

Метод проектів є одним із активних методів проведення занять, який передбачає індивідуальну, парну чи групову (але самостійну) діяльність тих, хто навчається, що забезпечує гарантоване досягнення спланованого результату. Він передбачає відхід від авторитарних і репродуктивних методів навчання, вимагає обміркованого й обґрунтованого поєднання з різними методами, формами і засобами навчання та є однією з чималої кількості інноваційних розробок в українській освіті.

Слово “проект” запозичено з латинської й означає “викинутий уперед”, “той, хто звертає на себе увагу”. Потім цей термін почали розуміти як ідею, за якою суб’єкт може й має право розпоряджатися власними думками.

Метод проектів не є принципово новим у світовій педагогіці. Він виник ще в 1920-х рр. у США. Його називали також методом проблем і пов’язували з ідеями гуманістичного напрямку у філософії й освіті, розробленими американським філософом і педагогом Дж. Дьюї, а також його учнем В.Х. Кілпатриком.

Дж. Дьюї пропонував будувати навчання на активній основі, через доцільну діяльність учня, співвідносячись з його особистим інтересом саме в цьому знанні, надзвичайно важливо було показати дітям їх власну зацікавленість у знаннях, що здобуваються, що можуть і повинні знадобитися

їм у житті. Тому і потрібна проблема з реального життя, знайома й значуща для дитини, для вирішення якої їй необхідно прикласти набуті знання й нові, котрі ще мають бути набуті [1].

З навчальними проектами учні знайомляться і виконують їх ще у початковій школі і саме на уроках природознавства. Через метод проектів реалізується компетентнісний потенціал предмету, а також проектна діяльність виступає і засобом формування, і засобом оцінювання компетентностей. Саме тому доцільно продовжувати активно залучати учнів до проектної діяльності поступово ускладнюючи вимоги щодо їх виконання і презентації.

Відповідно до вікових особливостей учнів бажано всі проекти виконувати на уроках при обов'язковому супроводі учителя та можливості надання їм консультацій в ході роботи над проектом. При цьому ступінь самостійності учнів при підготовці проекту визначається саме вчителем, який знає кожну особистість і вміє оцінити ступінь її самостійності при виконанні завдань.

Навчальні проекти виконуються в малих групах по 3-5 учнів. При навчанні за методом проектів:

1. Учні самі формулюють проблему, або вчитель ставить перед ними проблему (чи надається проектне завдання).

2. Учні самостійно створюють план вирішення проблеми чи виконання проектного завдання.

3. Учні вирішують, де і як шукати інформацію (як досліджувати проблему).

4. Учні висувають гіпотезу, планують можливі шляхи і способи її перевірки (проведення дослідження).

5. Учні виконують проектне завдання (дослідження), документують його, опрацьовують результати (роблять висновки з дослідження).

6. Учні планують продукт проекту, тобто обирають форму представлення результатів дослідження, проектують цей продукт, призначений для конкретної цільової аудиторії, на вирішення проблеми якої спрямовано проект [3].

Навчальна програма з природознавства містить декілька запропонованих тем проектів для учнів. Один із найцікавіших, де учні можуть застосувати і свій власний життєвий досвід – це проект, де кому можна поставити за бажанням в різних місцях речення, залежно від змісту, який хочемо розкрити – «Смітити не можна переробляти» [2].

Для того, щоб робота над проектом була ефективною, учням бажано дати випереджальне завдання стосовно теми проекту. А саме, продумати разом із батьками, які побутові речі можуть отримати «друге життя» і принести їх на наступний урок для підготовки проекту.

Безпосередньо на уроці учні, об'єднані в малі групи, продумують як можна використати у подальшому уже вживані речі, висловлюючи власні думки всередині групи. Добирають необхідні матеріали для їх вдосконалення і створюють нові корисні речі.

Одним із завдань даного проекту є не стільки створення нової речі із раніше уживаної, а показ того, що через надання уживаним речам «другого життя» ми сприяємо не тільки заощадженню нових коштів, а й збереженню

природних ресурсів на виготовлення нових таких речей. Для підтвердження теорії щодо заощадження грошей, учням можна запропонувати підрахувати скільки б коштувала нова річ і порівняти її вартість за створеною в ході проекту. Як варіант, можна розрахувати, які прибутки можна отримати, якщо зробити декілька таких речей і реалізувати їх на шкільному ярмарку.

Обов'язковою складовою будь-якого навчального проекту є його презентація перед іншими учнями класу. Для цього учні малої групи створюють презентацію і обирають лідера групи, який буде презентувати і захищати проект.

Як і будь-який інший вид навчальної роботи, проект – робота над ним та його захист, повинні бути оцінені. Для цього можна використовувати як само- і взаємооцінювання, так і оцінювання вчителем. Але для об'єктивного оцінювання учні перед початком роботи над проектом повинні бути ознайомлені із критеріями, за якими буде оцінена їх діяльність і кінцевий результат роботи.

Тематика навчальних проектів поступово ускладнюється з метою доповнення і поглиблення знань і умінь учнів. А використання навчальних проектів на уроках природознавства в 5-му класі розвиває в учнів такі ключові компетентності, як загальнокультурні, навчально-пізнавальні, інформаційно-комунікативні, міжпредметні естетичні, проектно-технологічні, соціальні. Набуття досвіду роботи із проектами в подальшому буде удосконалюватись і на уроках з інших навчальних предметів.

Література:

1. Дьюи Дж. Психология и педагогика мышления (Как мы мыслим) : пер. с англ. / Дж. Дьюи. – М., 1999.
2. Навчальні програми для загальноосвіт. Навч. закл. України + опис ключових змін. 5-9 класи. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2017. – 88 с.
3. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посіб. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. За ред. О.І. Помету. – К.: Видавництво А.С.К., 2003. – 192 с.

Т.О. Корж

Херсонський державний університет,

korjtanya@ukr.net

ІНТЕГРАТИВНІ ПІДХОДИ У ВИВЧЕННІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОГРАФІЇ

У системі національної економіки одним з найважливіших, багатогалузевих і територіально поширених є агропромисловий комплекс. Сільськогосподарське виробництво в Україні має давні традиції. Цьому сприяють ґрунтово-кліматичні передумови, ментальність, господарський досвід населення. В Україні агропромисловий комплекс міг би стати основою соціально-економічного розвитку, визначати структурну перебудову економіки, експортний потенціал, рівень достатку і життя народу. Однак